

T.C.
KASTAMONU
DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/485
KARAR NO : 2022/1564

DAVACI : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Başkanlığı
VEKİL :

DAVALI : Kastamonu Belediye Başkanlığı
VEKİLLER :

DAVANIN ÖZETİ : Davacı oda tarafından, 2022 Mali Yılı içerisinde Belediyece Uygulanacak Gelir Ücret Tarifesinin kabulüne ilişkin 19/11/2021 tarih ve 90 sayılı Belediye Meclis kararının kayıt ücretlerine dair 1.13 maddesi ve inşaat bitirme belgesi talep edenlerden alınacak ücretlere dair 1.14 maddesinin; hukuka aykırı olduğu, davalı idarenin mevzuatta sayılanlar dışında harç belirleyemeyeceği ve mali yükümlülük getiremeyeceği, söz konusu kararın hukuki dayanağı bulunmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Savunma dilekçesi verilmemiş olup ara kararla istenen bilgi ve belgeler sunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Kastamonu İdare Mahkemesince gereği görülmüştür:

Dava; davacı oda tarafından, 2022 Mali Yılı içerisinde Belediyece Uygulanacak Gelir Ücret Tarifesinin kabulüne ilişkin 19/11/2021 tarih ve 90 sayılı Belediye Meclis kararının kayıt ücretlerine dair 1.13 maddesi ve inşaat bitirme belgesi talep edenlerden alınacak ücretlere dair 1.14 maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinde, "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren kişilerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler..." hükmüne yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyelerin yetki ve imtiyazları" başlıklı 15. maddesinde; "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır: ...c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek. d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışında özele hukuk hükümlerine göre tahsil edilen doğalgaz, su, atık su ve hizmet karışımı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak." hükmüne, "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı **18. maddesinde;** "Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır: ...f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek..." hükmüne yer verilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Ücrete tabi kişiler" başlıklı 97. maddesinde; "Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilen kişiler kendi özel hükümlerine tabidir." hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
KASTAMONU
DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2022/485
KARAR NO : 2022/1564

03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Planlı Alanlar mar Yönetmeli i'nin 4. maddesinde**: "...z) Fen adamları: Yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makina, harita kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik ö renim veren, en az lise dengi okullardan mezun olmu veya lise mezunu olup, bir ö retim yılı süreyle bakanlıkların açmı oldu u kursları ba ariyla tamamlamı olanlar ile 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki E itimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanları aa) Fenni mesul: Yapının tüm malzemeleri ve tesisatı ile birlikte, plana, ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere, standartlara, teknik arnamelere, uygun olarak in a edilmesinin kamu adına denetimini üstlenen, ruhsat eki etüt ve projelerin gerektirdi i uzmanlı ı haiz meslek mensuplarını... ifade eder" düzenlemesine, **57. maddesinin 18. fıkrasında**: "Proje müellifli i ve yapım i lerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli i Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir." düzenlemesine, **68. maddesinde**: "...(16) Fenni mesullerin sicilleri, ilgili meslek odalarınca, ilgili idareden alınacak i bitirme belgeleri de dikkate alınarak tutulur ve yeni bir fenni mesuliyet üstlenilmesinde bu siciller dikkate alınır. (17) Fen adamlarının sicilleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulur ve bu sicillerin birer kopyaları her yılsonunda Müdürlü e gönderilir. (18) Belediye ve mücavir alan sınırları dı ndaki yerlerde görev yapacak fen adamlarının sicillerinin tutulması Müdürlü e aittir..." düzenlemesine yer verilmi tir.

Dosyanın incelenmesinden; Kastamonu Belediye Meclisinin 19.11.2021 tarih ve 90 sayılı kararı ile belirlenen 2022 Mali Yılı Gelir Ücret Tarifesinin 1.13. maddesinin (a) bendinde; yapım mesuliyeti üstlenen serbest fen elemanlarından belediyeye ilk kayıt yaptıracaklardan ilk kayıt ücreti olarak mühendis ve mimarlardan 2.134,00-TL, 1.14. maddesinin (d) bendinde ise; i bitirme belgesi talep eden proje mühendislerinden her i bitirme tutarının binde ikisi oranında ücret alınmasının karara ba landı ı, davacı oda tarafından, söz konusu kararın 1.13 ve 1.14 maddelerinin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Dava konusu Belediye Meclis kararının 1.13. maddesi; mühendisler, mimarlar, tekniker ve yüksek teknikerlere ili kin düzenlemeleri, 1.14 maddesi ise; ta eronlar, müteahhitler, proje mühendisleri ve antiye eflerine ili kin düzenlemeleri ihtiva etmekle birlikte, davacı n aat Mühendisleri Odasının sadece in aat mühendislerinin hak ve menfaatlerini korumakla görevli, yetkili ve in aat mühendislerini temsilen dava açmaya ehliyetli oldu u dikkate alındı nda, söz konusu maddelerin sadece in aat mühendisleri açısından incelenmesi gerekmektedir.

Dava konusu i lemin, 1.13. maddesi yönünden;

"Fenni Mesul" ve "Fen Adamları" kavramları gerek mar Kanunu'nda gerekse Planlı Alanlar mar Yönetmeli i'nde tanımlanmı tir.

Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde, proje müellifli i ve yapım i lerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27.01.1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli i Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekti i, fenni mesullerin sicillerinin, ilgili meslek odalarınca tutulaca ı açık bir ekilde belirtilmi tir. Yine Yönetmelikte, "fen adamlarının sicilleri"nin ise belediye ve mücavir alanı sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulaca ı belirtilmi tir. Öte yandan, 6235 sayılı Kanun uyarınca, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslek mensuplarının ilgili odaya kayıt yaptırma zorunlulu u bulunmakla birlikte, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulaca ına ili kin açık bir hüküm yer almamaktadır. 6235 sayılı Kanun'da ise mimar ve mühendislerin odaların belirledi i aidatı ödemekle yükümlü oldukları düzenlenmi tir.

Bu durumda; 6235 sayılı Kanunda Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının ilgili odaya kayıt yapma zorunlulu unun bulundu u ve Odaya aidat ödemeleri gerekti inin düzenlenmesi, Planlı Alanlar mar Yönetmeli inde proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin ilgili

T.C.
KASTAMONU
DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2022/485
KARAR NO : 2022/1564

meslek odalarının tutulacağına, fen adamlarının sicillerinin ise belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağına açık bir şekilde belirtilmesi, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerinin sicillerinin Belediye tutulacağına ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda da müelliflik ücreti adı altında mühendislik çalışmaları ruhsat harcı alabileceklerine ilişkin açık bir hüküm yer almaması karşısında, dava konusu işlemin 1.13. maddesinin inaat mühendislerine yönelik kısmında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Dava konusu işlemin, 1.14. maddesi yönünden;

Yukarıda yer verilen kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, belediyenin görev ve sorumlulukları dahilinde, ilgililerin işlemlerine bağlı olarak sunacakları hizmetler için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili olmalarına karşın; bunun yanında **işlemlerine bağımlı olarak talep edilen hizmetin belediyelere kanunlarla verilmiş bir hizmete ilişkin olması gerektiği** de açıktır.

Uyuşmazlık konusu olayda; işlemler bitirme belgesinin, Kastamonu Belediye Meclisinin 19.11.2021 tarihli ve 90 sayılı kararıyla belirlenen tarifeye göre her işlemler bitirme tutarının belirli oranında ücrete tabi kılındığı, ancak yukarıda yer verilen Kanun hükümlerine göre işlemler bitirme belgesi vermenin belediyelere hasredilmiş bir hizmet niteliğindeki işlemler, belediyelerce tahsil edilen vergi ve harç haricindeki diğer gelirlerin de belli bir belediye hizmetine dayanması gerektiği hususları dikkate alındığında, dava konusu işlemin 1.14. maddesinin inaat mühendislerine yönelik kısmında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin 1.13 ve 1.14 maddelerinin inaat mühendisleri yönünden **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderinin ve karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T uyarınca belirlenen 5.500,00-TL avukatlık ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, davalı idarece kararlaştırılan 11,50-TL vekalet harcının davalı idare üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **30 gün içerisinde Ankara Bölge Daire Mahkemesine istinaf** yolu açık olmak üzere, 16/11/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Bağcı

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Bağcı Harcı :	80,70 TL	
Karar Harcı :	80,70 TL	
Y.D. Harcı :	133,00 TL	
Vekalet Harcı :	11,50 TL	
Posta Gideri :	48,50 TL	
TOPLAM :	354,40 TL	